

német volt. Egy vidéki hírlapíró szintén élvezhette a tábornok trsását. Ők ketten franciául beszélgettek, mert a hírlapíró, egy alföldi magyar, nem tudott németül. A tábornok kitűnően beszélt franciául, szinte öröm volt hallgatni. A hírlapíró ép úgy megjárta, mint én. Ő is szeretett volna a tábornok háborus élményeiről egyet-mást megtudni, őt is érdekelte mindaz, amit Ivanow a háborúval kapcsolatosan mondott volna, de kudarcot vallott.

— *Beszéljünk másról, ha úgy tetszik,* — csak ennyit felelt a türemetlen kérdezősködésekre és azt annyi parancsolással, ellenkezést nem tűrően és autoritással tette, hogy az újságírónak — bármennyire is fájlhatott neki — le kellett mondani szándékáról.

— A tábornok délutánonként a garabosi biróval billiárdozott. Az egyszerű földmives — ki mellesleg megjegyezve nagyon gazdag — és a tábornok igen jól megértették egymást. Keveset beszéltek és a játszma ideje alatt nem hallatszott más, mint az elefántcsontgolyók halk összekoccanása. A tábornok kitűnően kezelte a dákot és rendszerint megnyerte a játszmát.

Eddig az építész előadása. Ivanow tábornok pedig időközben megérkezett már Szófiába. A vonat román földön is átvitte őt, román, azaz ellenséges földön száguldott át vele. Nem láthattam ezt az utazást, de nekem úgy rémlik, hogy addig, míg elő nem tűnt a bolgár határ, lefüggönyözött ablakok mellett folyt az utazás és tizenhárom bolgár agyvelőben ott izott, perzselődött a reváns gondolata, mely a *románokat*, a Balkán franciáit és a *bolgárokat*, a Balkán poroszait minden nap közelebb hozza a leszámoláshoz.

Hogy is mondta egy bolgár tábornok, talán Szavow generalisimus:

— Négy év múlva visszafoglaljuk azt, amit a románok tőlünk elraboltak, sőt még ennél is többet.

Négy év nem nagy idő és a bolgár nép sebe be nem gyógyul...

Törlesztéses kölcsönök

folgyósítását megkezdettük.

1 évtől 35 évig terjedő előnyös törlesztéses kölcsönket folyósítunk. — Megbízásokat kizárólag **földbirtokokra** fogadunk el.

Szegedi Általános Bank

.. Rudolf-tér 5. szám. ::

Szeged akciója a kulturáért.

— **Megalakult a szabadoktatási-bizottság.** —

(*Saját tudósítónktól.*) A népkultura szempontjából kiváló fontosságú ügyben hivta össze szerda délutánra Jánossy Gyula királyi tanfelügyelő Szeged közéletének azokat a tényezőit, akik a különböző iskolák és kulturális intézmények élén állanak s azokat is, akik a város minden irányban való fejlesztése körül tevékenyen munkálkodnak. A meghívottak lelkes hangú értekezleten kimondották, hogy **megalakítják Szegeden a szabadoktatási bizottságot**, amelynek az lesz a célja, hogy a népet az iskolai oktatáson kívül a művelődés és a kultura minden ága iránt fogékonnyá tegye.

A nagybizottság tulajdonképpen egy erős társadalmi szervezet lesz, amely programot fog adni arra nézve, hogy milyen módon és eszközökkel mozgítsa elő a nép kulturális előrehaladását.

Az értekezleten a következők jelentek meg: **Bokor Pál** helyettes polgármester, **Jánossy Gyula** királyi tanfelügyelő, **Faragó Ödön** dr. tisztifőorvos, **Somogyi Szilveszter** dr. főkapitány, **Balogh Károly** pénzügyi tanácsos, **Tóth Antal**, **Firbás Nándor**, **Lantos Béla**, **Kovács József**, **Nemcskay István**, **Galler Kristóf**, **Vicsay Árpád**, **Homor István**, **Tóth József**, **Fülöp József**, **Obláth Lipót**, **Ligeti Béla**, **Nyári György**, **Kiss Ferenc**, **Kövessy József**, **Klucsik István**, **Somlyódi István**, **Gurgulics Antal**, **Teleky László**, **Rósa Izsó** dr., **Tóth Károly**, **Wimmer Fülöp**, **Vajda Béla**, **Szabó János**, **Turcsányi Imre** dr., **Klug Péter** és **Kiss Gyula**.

A királyi tanfelügyelő fölkérésére **Bokor Pál** helyettes polgármester elnököl az ülésen. Előadta, hogy az értekezlet egyediül tárgya a szabadoktatási bizottság megalakítása. Közgyűlési határozat van arra, hogy a kül- és beltrületen az iskolán kívül való s a gazdasági tanítás céljait szolgáló berendezkedéseket létesítsen a város. Ez a közgyűlési határozat most a minisztériumban jóváhagyásra vár. A miniszter azonban leirt a városhoz, hogy a határozatot csak abban az esetben hagyhatja jóvá, ha az országos közoktatási tanácsnak megalakul a szegedi szerve, a helyi közoktatási bizottság. A királyi tanfelügyelőnek volt a terve, hogy ezt a bizottságot társadalmi erőkből kell összehozni s ecébből hívták össze az értekezletet is.

Ezután **Jánossy Gyula** királyi tanfelügyelő köszöntötte a szép számban egybegyűlt érdeklődőket. Kulturális föladatnak tekintti azt, hogy Szegeden is intézményes garanciákat nyerjen az iskolán kívül való oktatás. Ezt a célt szolgálják már a patronázs, a különböző körök s egyéb közművelődési intézmények. A kultuszminiszter megbízta őt, hogy az országos szakoktatási tanács szegedi szervezetét alakítsa meg. Ez a szervezet a szabadoktatási bizottság lesz, melynek kötelességévé teszi egyelőre a **kulturház**, továbbá a **tanyai népházak megalakítását**. Minderre **anyagi támogatást is ad a kultusz-kormány** s remélhetőleg a DMKE, azután egyéb kulturegyesületek is. Magáévá teszi az elnök indítványát, hogy tudniillik a szervezés előmunkálatainak végzésére és az alapszabályok elkészítésére egy szűkebb körű bizottságot küldjenek ki. E bizottság tagjaiul ajánlja: **Tóth Józsefet**, **Singer Kornélt**, **Kárpáthy Károlyt**, **Homor Istvánt**, **Galler Kristófot**, **Nemcskay Istvánt**, **Gurgulics Antalt**, **Klucsik Istvánt**, **Veszprémy Vilmost**, **Vékes Bertalant**, **Somlyódi Istvánt**, **Kiss Gyulát** és **Turcsányi Imre** dr.-t, — **Jánossy Gyula** királyi tanfelügyelő elnöklésével.

Obláth Lipót felszólalása után **Somlyódi István** érdekes eszméket ajánlott a szabadoktatási bizottság figyelmébe. Többek között beszélt arról, milyen üdvös volna fölláztatni Szegeden egy **alkoholmentes vendéglőt**, ahol esetleg **tanulságos mozielőadásokat is lehetne tartani**.

Ezután az értekezlet kiküldte az ajánlott bizottságot azzal a megbízatással, hogy az előkészítő munkálatokat **harminc nap**

alatt fejezze be és azok eredményéről tegyen jelentést a most megalakult szabadoktatási bizottságnak. Ezzel az ülés véget ért.

Diákok vegyeskereskedése.

— **Beadvány a szegedi középiskolák igazgatóihoz.** —

(*Saját tudósítónktól.*) Több szegedi kis-kereskedő között szinte páratlanul álló mozgalom indult meg, melynek részletei és célja egyaránt élénk világot vetnek a kereskedők küzködéseire, másként érdekesen és — mondhatni — újszerűen tárják fel a diák-élet pazar színeit, gondtalan bohémiáját ép úgy, mint találékony élelmességét.

Több kereskedő ugyanis rájött arra, hogy majd valamennyi középiskola egyik-másik tanulója nemcsak cukrokat, de élelmi szereket is nagyban vásárol. Van a diákok között olyan is, aki egyszerre tíz-tizenöt korona értékű cukorkákat vesz meg és az így angróban beszerzett árut detailban árusítja osztálytársai, sőt más diákok között is. Nyilvánvaló, hogy a merkantil-szellemnek ez a korán való és majdnem imponáló agilitása csak kis mértékben lépi túl a diákok között szokásos „gscheftelések” korlátait. De már így is — mondják a kereskedők — az iskolák fegyelmi szabályaiba ütközik. Ránk nézve azonban — folytatódik az érvelés — nem is ez a fontos. A fiuk dolgát intézzék el az erre illetékesek: a tanárok és a szülők. Tessék azonban elhinni, hogy közöttünk, kis-kereskedők között, nagyon sok van olyan, aki nem vásárolhat egyszerre tizenöt korona áru cukorkákat. Pénzünk lenne talán annyi, de oly sok idő telik el, amíg ennyi cukrot eladunk, hogy ekkora mennyiséget meg se vehetünk egyszerre. Már most gondolja el bárki: itt állunk a bolttal, mely egész megélhetésünk forrása. Fizetjük a drága hábért, a nagy adót, dolgozunk hajnaltól késő estig. Füllérekéből és krajcárokból tevődik össze az a haszon, a nap huszonnégy órájából majd tizenhatot dolgozunk, megérezünk minden legkisebb veszteséget, amelyet illetéktelenül okoznak nekünk.

Az egyik kereskedő, aki a mozgalom élén áll, ezeket mondta:

— Értésülésük helyes, beadványunk rövidesen ott lesz minden középiskola igazgatójánál. Ezt tessék hangsúlyozni: **beadványunk**, mert mi nem feljelentést teszünk. **Nevek említése nélkül** egyszerűen tudomására hozzuk a dolgot a középiskolák és a konviktusok igazgatóinak. Azon a véleményen vagyunk ugyanis, hogy a diákok részéről az egész ártatlan élelmesség. A kis-kereskedő szempontjából azonban ez az ártatlan élelmesség fontos érdeké nővi ki magát. Egyszerűen azt akarjuk tehát, hogy az igazgatók tiltsák be ezeket a diák detail-üzleteket. Tudjuk azokat az üzleteket, amelyekben az apró bevásárlások történtek. De ezeket sem nevezzük meg. Beadványunk tartalma és formája annyira komoly, hogy — véleményem szerint — nem fognak elzárkózni az igazgatók attól, hogy annak tartalmát egy körözvényben tanulók tudomására hozzák és a dolog folytatásától őket eltílták.

